

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 „

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Legyen világosság.

— Midőn pedig pünkösdi napja eljött volna, valának mindnyájan együtt, egy akarattal.

— Akkor nagy hirtelenséggel lőn az égből, mint egy sebesen zúgó szélnek zendülése, mely eltélte az egész házat, a melyben ülnek vala.

— És látának kettős tüzes nyelveket és üle mindenikre azok közül.

— Megtelének pedig mindnyájan Szentlélekkel és kezdének szólni más nyelveken, a mint a Szent-Lélek ad vala nekik szólniok.

— Valának pedig Jeruzsálemben, kik akkor ott lakoznak vala, istenfő zsidó férfiak, minden nemzetség közül, kik az ég alatt laknak.

— Mikor pedig a hír kiment volna, egybegyüle a sokaság és eszök-vesze, mivel hogy halalaná mindazokat az ő tulajdon maga nyelvén szólni.

— Almélkodnak vala pedig mindnyájan és csudálkoznak vala, mondván az egyik a másiknak: Nemde nem Gallileusok-e mindnyájan ezek, a kik szólnak?

— Mi módon vagyon azért, hogy halljuk őket a mi tulajdon nyelvünkön szólni, a melyben születünk.

— Némelyek pedig patvarkodván, ezt mondják vala: Édes bortól részegedtek meg ezek.

— Péter pedig elő állván a tizenegy apostolokkal, felemlé az ő szavát és szóla nekik, mondván: Zsidó férfiak és ti mindnyájan kik lakoztat Jeruzsálemben! Éz legyen nektek tudtotokra és vegyétek fületekbe az én beszédimet.

— Mert nem részegek ezek, a mint ti állítjátok, holott a napnak három órája vagyon.

— Sok egyéb beszédekkel is kéri és inti vala őket, mondván: Szekesszátok el magatokat e gonosz nemzetségtől.

— Akik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének és megszorodának azon a napon mintegy három ezer lélekkel.

— Mindnyájan pedig, a kik hisznek vala, együtt valának és együtt éreztenek vala.

— És jószágokat, marháikat eladják vala és osztják vala azokat mindeneknek amint a szükség mutatja vala.

— És minden nap egyenlő akarattal a templomban valának és házanként a kenyeret megszegevé, esznek vala nagy-örömmel és tiszta szívvel.

Igy vagyon megírva pünkösdi ünnepének eljövetele az Apostolok cselekedeteinek könyvében.

Valamint Mózes tanítása szerint a világ teremtésekor azt mondá az Ur: „Fiat lux” és lőn világosság; azon képen pünkösdi napján az egyakarattal egybegyült hiveknek tüzes nyelvek alakjában megjelenvén a Szent-Lélek, azoknak fejére szállt, és fölvilágosítá elméjüket, hogy mint Péter apostol magyaráz nekik — oly erős hittel és meggyőződéssel, hogy mindnyájan kik ott egybegyülve valának megérték azt — egy közös akarattal, szívök egész melegével terjesszék e föl Isten országát, mely a szeretet országa.

Ez ország lakóinak is egyenlő akarattal kell eljárni minden nap a hazaszeretet templomába. Hadd értsük meg mindnyájan, hogy magyar elmék bölcsessége, magyarszivek bátorsága tartotta meg nekünk e földet, hosszú ezer esztendőn által,

sem ármány, sem erőszak elnem veheti tőlünk. A magyarlélek ereje kapcsolt össze minden népet e földön, ennek az erőnek gyöngülése, minden népek, a kik velünk, köztünk lakoznak — szertezüllése.

Hadd értsék meg, bár mily nyelven dicsérjék Istent mind e népek, meg kell érteniök a magyar lélek tüzes nyelvét, mely szeretetet, egységet, egy célért való küzdést hirdet mindeneknek. Összekell olvadni mind e földön lakó népeknek e magyar földnek szerelmében s meghajolni a magyarfaj ország fentartó ereje előtt.

Erzitek-e a magyar lélek erejének gyengülését? Imé, ha érzitek, jertek, kikben az apostolok lelke lakozik s mondják bár a hitetlenek, hogy édes bortól részegedtek meg, hirdessétek a magyarfaj életében, szebb jövődjében való rendületlen hitet s hirdetvén serényen munkálkodjatok, hogy e hit a csüggedezők, a hitetlenek lelkében újra gyökeret verjen. Kevés a ti számotok? Ne csüggedessen számotoknak kevésége, csak meglégyen szívetekben a hitnek erőssége. Tizenketten valának az apostolok s ime egy napon három ezren keresztelkedének meg. És mind együtt valának, a kik hisznek vala és mindennap egyenlő akarattal valának a templomban.

Bizony, bizony nem vagyunk mi kevesen a kik hiszünk, csak nem vagyunk együtt egy akaraton.

Hogyha pedig mind elő jönnének tartozkodások magányából, látnátok nagy álmélkodással mily sokan vagynak. Eddig néma ajkakat fenszóval hirdeté: Ime lássátok, mind kik együtt vagyunk hiszünk a mi vérünknek, a mi fajunknak jövődjében s mindnyájan megkeresztelkedvén, a tüzes nyelvek által megtisztulván és felvilágosodván, házanként a kenyeret megszegevé, ennénk nagy örömmel és tiszta szívvel.

„Az Ur pedig mindennap szaporítja vala a gyülekezetet azokból kik megtérnek vala.”

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Piros Pünkösdi.

(Népszokások.)

Pünkösdi a magyar nép legkedvesebb ünnepeinek egyike, s a „piros” jelzőt adta neki.

Hogy miért nevezi a magyar nép a pünkösdiöt pirosnak, arra bajos volna biztos feleletet adni. Talán vonatkozás az a pünkösdkor nyíló ugynevezett pünkösdi vagyis bazsarózsa, mely a népek még most is egyik legkedvesebb virága s melyből rendszeren csak a piros színűt termeli, vagy a szentlélek tüzes (tehát piros) nyelvek alakjában való eljövetele után nevezik így.

Az is lehet, hogy a nép ilyenkor a világot ugyan csak rózsaszínben látja, a minthogy némely mulatságokon a köszöntéssel ezt adják tudtukra. (Piros jó reggelt adjon Isten.)

Annai tény, hogy az e napon gyakorolt szokásoknál a piros színnek jelentékeny szerepe van. A palocz leányok pünkösdi királyné járáskár piros szoknyát vesznek makukra; az ilyenkor használt botocskákra piros kendőt kötnek, a pénzszedéshez alkalmazott tányért piros kendővel terítik le. A versikékben és mindenütt piros pünkösdi járja.

Országszerte ismeretes az a kedves népdal, mely a pünkösdiöt szintén pirosnak mondja:

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösdi napján
Hajnalan születél.

Sőt a nép szóbeszéd közben is gyakran emlit piros pünkösdiöt.

Pünkösdben, mely husvét után az ötvenedik napra esik, a Szentlélek eljöveteletét ünnepli a keresztény világ. Magyar nevét a görög Pentekosztos (ötvened) szóból nyerhette. Nyomok vannak rá, hogy ezen nap már az apostolok idejében ünnep volt.

A pünkösdi mythikus vonatkozásairól alig tudunk valamit. Apró morzsákból lehet egyre vagy másra következtetni, de hagyományainkban való jelentékenyebb szereplését nem lehet megállapítani.

Annai bizonyosnak vehető, hogy a mai pünkösdben a pogánykor a nyári napfordulót ünnepelte s a jelek arra engednek következtetni, hogy esővárászló szertartásokat tartottak.

Hogy e szertartásokat ilyenkor tartották, az nagyon érthető; napjainkban is ez időtájt kívánja a gazda leginkább a szép esős évet.

A pünkösdi volt tehát a nyár első nagyobb ünnepe. Ezt a kereszténység is átvette.

Ezen ünnep legkiemelkedőbb szokása az ugynevezett pünkösdi király — illetőleg királynő — járás, melynek analógiójára ráakadunk már a római saturnaliák ünnepi királyában, téli ellenlábásánál, a téli napfordulói szokásoknál. Vannak még-e napon gyakorolt egyéb szokások is. A májusi fákát tudvalevőleg általában május elsején állítják fel, némely helyen azonban ez is pünkösdi szokás, vagy legalább a hozzákötött szokás befejezése marad pünkösdre.

Somogy megyében, Lengyeltóti községben pl. a május elsején felállított májusi fák pünkösdiéig hagyják helyén. E napon korán reggel a legények lóra ülve,

minden egyes ház udvarába belovagolnak s azt körülnyargalván, májusfa váltságot tojást vagy pénzt kérnek. Ha nem kapnak, az udvart a járhatatlanságig feltipratják.

Liptó megyében pünkösdi előestéjén májusi fát ültetnek s ezt énekszóval kísérik. Pünkösdi hétfőjén pedig egy legény szalagokkal feldíszített májusi fát, másik meg piros kendővel letakart tányért visz s így járnak házról-házra. A házaknál aztán a májusi fát vívó legény felköszönti a család leányát, kívánva, hogy úgy virágozzék, mint az a májusfa. Ez alatt a tányért vívó legény májusi fapénzt szed. A felköszöntő után egy táncot járnak.

Az összegyűjtött pénzből este táncmulatságot rendeznek.

Esztergom megyében — Muzslyán — a „májusi” pünkösdi hétfőn állítják fel a fiatalság által választott falubeli első legény háza előtt, mely alkalommal a fiatalság a pünkösdi táncot járja körülötte.

A nyitrai németsegnél az ablakokra hársfagalyakat raknak, hogy a Szentlélek rájuk szálljon.

Göcsejben, pünkösdi napján napfölkelte előtt a lányok búza harmatjában mosdanak, hogy szépek legyenek.

Ugyan ezen napon s ily időszakban bodzavirágot szednek, azt elteszik s szükség esetén a torokfájás ellen használják.

Hajnalan a gazda kimegy a löherésbe vagy lucernásba s ott három kaszavágást tesz. Az így nyert takarmányt hazzavízi s azonnal a marháknak adja, hogy nyáron felne fujodjanak.

A disznó állat megfőzik, levét a disznokkal megittatják, hogy abban az évben mentesek legyenek a veszélytől.

Kiállítási hírek.

A kiállítási nagybizottság egyöntetűen és rendszeres terv szerint szorgalmasan teljesíti a reá bízott munkálatokat. A szűkebb végrehajtó bizottság naponta, a nagybizottság hetenkint tartja üléseit az Ipartestület helyiségében. A megyei Ipartestületekhez, szolgabírói hivatalokhoz, főkapitányságokhoz következő felhívást intézett a végrehajtó bizottság: „A folyó évi szeptember hónapjában Petrozsényben, a Zsilvölgy központján, a Petrozsényi és Járási Ipartestület közmüipartermékek és a Zsilvölgy ipartermékeiből kiállítást rendez, nagybarcsai Baresay Kálmán Hunyadvámegye főispánja védnöksége, glogoni Andreies János kir. bányatanácsos elnök és Henrich Viktor bányafőmérnök végrehajtó bizottsági elnök elnöksége alatt. Egy ilyen kiállítás nem kicsinyelő jelentőséggel bír nemcsak az érdekelt vidékre, de általában hazánk ipara és ipartermékei fellendülésére, épen azért maguknak az iparosoknak érdeke szempontjából kívánatos, hogy Hunyadvámegye iparának fejlettsége minél jobban kidomborodjék e kiállításon, mely méltán magára fogja vonni az illetékes tényezők figyelmét. Ugyanezért, midőn t. Czimet erről értesítjük felkérjük, szíveskedjék ezen kiállítás rendezéséről az érdekelteket értesíteni és őket a kiállításon való részvételre buzdítani. A kiállításra vonatkozó részletes tájékoztatást nyújtó bejelentési ívet kiosztás végett csatolva megküldjük.”

A kiállítás szervezeti szabályai:

1. §. A Petrozsényi és Járási Ipartestület 1903 szeptember hó 5-től szeptember hó 15-ig Petrozsényben iparkiállítást rendez.

2. §. Kiállíthatók:

a) Azon kézműipartermékek, melyek Hunyadvámegye területén telepedett, iparosok, segéd és tanoncok munkái; továbbá a Zsilvölgy ipartermékei.

b) Azon kézműipartermékek, melyek Hunyadvámegye területén nem készítették, bárholonnan kiállíthatók.

3. §. A kiállítási bejelentések 1903. év június 1-ig foganatosítandók, azonban a szükséghez képest, egyes esetekben, e határnapot a végrehajtó-bizottság meghosszabbíthatja. A bejelentési ív két példányban pontosan és olvashatóan töltendő ki és a végrehajtó-bizottság elnöke Henrich Viktor bányafőmérnökhöz beküldendő. Minden kiállító a bejelentett tárgy elfogadásáról a bejelentési ív másodpéldányának visszaküldésével elfogadási igazolványt nyer.

4. §. A kiállítók térdij fejében fizetnek:

1. Termekben

a) szabadon levő terület ☐ méterenként 6 kor.

b) fal mellett „ „ „ „ 4 „

c) fali területért folyóméterenként . . . 2 „

d) szabadban levő terület ☐ méterenként 2 „

e) fülkét a végrehajtó-bizottság egyezségi áron ad ki.

5. §. A térdij fele a bejelentés elfogadásakor, a másik fele a tárgynak a kiállításba való beszállításakor fizetendő. Azon helyi kiállítók, kik teljes vagy részleges térdij elengedésben részesülnek, a kiállításra bejelentett, de ki nem állított tárgyak után esedékes térdij fele részét megfizetni föltétlenül kötelesek.

6. §. Az elfogadott tárgyak 1903. év aug. hó 25-ig a végrehajtó-bizottság elnök címére a kiállítás színhelyére bérmentve szállítandók, hol a végrehajtó bizottság fogja a tárgyat elhelyezni, de minden kiállítónak joga van saját tárgyát a bizottság által kijelölt helyen felállítani.

7. §. Asztalokról a bizottság díj nélkül gondoskodik, állványokat, szekrényeket a kiállító ad, melynek rajza előre bemutatandó, illetőleg megküldendő.

8. §. Czímfeliratról a kiállítási bizottság gondoskodik.

9. §. A kiállított tárgyakat a kiállítókból és szakférfiakból alakított bizottság fogja elbírálni és a jeles készítményeket érdeme szerint jutalomban, kitüntetésben fogja részesíteni.

10. §. A kiállítók tárgyaikat tűz ellen biztosítani tartoznak. A biztosítást a végrehajtó-bizottság egy összegben eszközöli. A csekély biztosítási díj összege annak idején minden kiállítóval közöltek.

11. §. A kiállítás területén, kisebb bazársarnokok is állíthatnak föl. Ezen bazársarnokok állandó napi elárúsításra szolgálnak. A ki ily bazársarnokra igényt tart, az idejében jelentkezzék a végr. bizottság elnökénél.

12. §. Azon kiállító, ki önmaga ohajt bazársarnokot állíttatni az a fent jelzett ideig ezen szándékát, az általa felállítandó bazársarnok tervrajzának csatolása mellett a végrehajtó-bizottság elnökénél jelenteni tartozik.

13. §. A kiállítási termek, csarnokok, folyosók és udvar díszítési munkálatait a végrehajtó-bizottság eszközölte, de ha valamely kiállító saját területének díszítését maga kívánja eszközölni, ezt a végrehajtó-bizottság engedelmével a díszítési terv előzetes bemutatása mellett megeheti.

Ipari csoportrendezés:

I. Faipar.

IV. Ruházati ipar.

II. Butoripar.

V. Vegyes ipar.

III. Bánya- vas- és fémipar.

VI. Házi ipar.

Henrich Viktor,

Varjassy István,

bányafőmérnök, v. b. elnök.

ipartest. titkár.

A végrehajtó bizottság és az ipartestület élénk érdeklődése és fáradságot nem kímélő munkálkodása a kiállítás sikerültének biztos záloga.

V.

KÜLÖNFÉLÉK.

Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk lapunk ig. tisztelt olvasóinak és munkatársainak.

Pünkösdkor vannak országsszerte a legnagyobb búcsujárások. Ilyenkör a híres búcsujáró helyeket — 3—4 napi járásnyira is — felkeresik.

Legérdekesebb s legjellegzetesebb szokás a pünkösdi király — vagy királyné járás. E szokást néhol kis leánykák, másutt férjhezmenő leányok és legények gyakorolják. Mai gyakorlata külső ezerekeniában vidéken kint különbözik.

Pünkösdt két ünnepének valamelyikén a leányok királynét, a legények királyt választanak maguk között. A királyné az ünnep díszé, a király pedig a rendezője.

Némely vidéken, mint pl. Zala-, Vas- és Somogy-megyében csak kisleányok járnak pünkösdi királynét, másutt pl. a Királyhágón innen (Erdély) Ugoesában csupán legények és pedig lovon járnak a díszmenetet. Végül több helyen, különösen a palócok lakta vidékeken néhol, ugyanazon községben leányok és legények együttesen rendezik menetüket király — és királyné-jokkal.

Legkedvesebb a 10—12 éves leánykák díszmenete. Erre az alkalomra szépen felöltözködnek — néhol fehérbe — ruhájukat szalagokkal, kendőkkel díszítik. A királyné fejére koronát vagy virágkoszorút tesznek, sőt néhol királyi pálezzája is van, melyet az általa kiszemelt szolgálja. Arzát rendszeren fehér lepellel borítják. Karján kosarat visz, melybe a házaknál kapott ajándékokat rakja. Ha sok ajándékra van kilátás, „szolgálói” is kosarat kapnak.

Gőcsejében e szokást — a hol még meg van pünkösöd vasárnap gyakorolják. Csak 9—10 éves leánykák járnak a pünkösdi királynét. A királynéval együtt rendszeren ötven vannak. Királynéul többnyire 4—5 éves kis

leánykát visznek magukkal. Mindegyik fehérbe öltözik s fejére koszorút tesz. A királyné koszorúja díszesebb a többinél. Házzól-házra mennek. Minden háznál megkérdezik: „Szabad-e a királykisasszonyt bemutatni?” Rendszeren engedelmet nyernek. Erre a szaba előtti pitvarrészen, vagy az udvaron négyszögbe állanak, középre állítják a királynét s négyen egy kendőt fogva fejük felett, keringözve a következő verset éneklük:

Elhozza Isten piros pünkösdi napját,
Műs meghordozzuk királykisasszonyát.
Nem anyámtól lettem, rózsafán termettem,
Piros pünkösdi napján, hajnalban születtem.

Midőn az éneklést befejezik, a kis királynét karjánál fogva ezen szavakkal: „Ekkora legyen a kenderünk”, magásra emelik.

A palócoknál 10—12 leánya járja a pünkösdi menet. Valamennyien fehér ingvalba s piros virágos szoknyába öltöznak. Közűk is a legkisebbik a pünkösdi királyné, kinek fehér rózsakoszorú van a fején, a kit körül fogva éneklük el a dalcsohajukat mely így szól:

Mi van ma, mi van ma? Piros pünkösdi napja,
Haónap lesz, haónap lesz, a második napja;
Ne tipeg, ne tipeg, mer ha me' tapadod
A pünkösdi rózsát, megadod az árát.
Csak fürgyik, csak fürgyik a fekete csóka
Szájjon a házakra, az egek harmattya,
Mint az előtt szállott az apostolokra.
Lányok ünek a toronba, aranykoszoruba.
Arra mennek a legények sárga sarkantyuba
Ha jao lányok vaonátok, nekem köszönétek,
Le venném a süvegem, annak örünetek.

— **Bányaiskola.** Örömmel tudatjuk Petrozsényi közönségével s az egész Zsilvölgy lakosságával, hogy a pénzügyminiszter elhatározta egy bányai altiszti iskola felállítását a közönség részére Petrozsényi szék-helyi. A solgó-tarjani közönség bányai társulat már régebben megígérte a tőle kívánt hozzájárulás megadását s így mi sem ált útjában annak, hogy az iskola már a jövő 1904 évben megnyíljon. Az iskola szervezetét, a belépés föltételeit s az ebből a közönségre s a közönség részére háruló előnyöket különösen magyar nemzeti szempontból közelebbi számainak egyikében részletben fogjuk ismertetni. Most csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy ez iskola felállítását is első sorban Andreies János bányatanácsos urnak köszönhetjük.

— **Meghalt** a szt. Ferenczrendi nővérek tartományi főnöknője, ki 32 évig fejlesztette, vezette egyházamban magas szárnyalású gondolkodással és előrelátással a fejedelemsége körébe tartozó áldásos leányintézeteket; a petrozsényi zárda főleg neki köszönheti létesítését. A malersdorfi klostromban hunyta be utjára szemeit a megboldogult, hosszas szívbetege után.

— **Jegyzőválasztás.** A vulkáni körjegyzőség I. jegyzőjévé közfelkiáltással tízenegyet jelölt közül Krausz Sándor helyettes jegyzőt választotta meg a 3 község képviselőtestülete f. hó 26-án.

— **Nagyszabású hangversenynyel** egybekötött táncmulatságot rendeznek Lupényben f. évi június hó 6-án a „Központi” vendéglő nagyertermében: Krizkó Bohus, Külley Elemér, Buday János, Dr. Kálmán János, Dr. Kaczander József díszelnökök; Oszvald János elnök; Klemens János, Sztojka Béla alelnökök; Petrilla Partén titkár; Csicsely Endre, Schwenhammer István ellenőrök; Vittkó Kornél pénztáros; Kékel József háznagy; Ecker Károly, Grausam József, Heresuth Géza, Manner Géza, Klein Jakab, Schrifler Ferencz, Zoltán Arthur, Csiki Domokos.

— **Eljegyzés.** Bergfeld Iszák besztercei kereskedő eljegyezte Ruder Rezső petrozsényi kereskedő és háztulajdonos kedves és szeretetreméltó, művelt leányát Mariskát.

— **A petrozsényi kereskedő segédek** vasárnapi munkaszünetének ügye iránt nagyon meleg érdeklődéssel viseltetett a napokban egy vidékünkön járt kereskedelmi miniszteriumi főhivatalnok. Foglalkoznak azon távolsági kérdéssel (10 km.) a mely alapján annak idején a munkaszünet meghosszabbítást nyert. Ha azokat a bizonyítékokat megdöntik, akkor a fizetési vasárnap is kényes helyzetbe jut.

— **1828 a száma annak** az oldalátjárát modern vasúti személyszállító kocsinak, mely f. hó 20-án a petrozsényi M. Á. V. pályaudvarára Piski felől berepült. Köszönet és elismerés Balázs piskii forgalmi főnöknek, mert bizonyára az ő megleghangu előterjesztésére engedélyezte és rendelkezte el a helyviszonyokkal eddig még nem teljesen ismeretségben lévő új üzletvezető, hogy a Piski-petrozsényi vasúti vonalon tekintettel a közeledő nagyszabású iparkialításra valamint az országos bányászati és kohászati kongresszusra, az utasok kényelmére az e fajta kocsik minél fokozottabb számban vezessenek be.

— **Az iparosifjak** pünkösdi másod napján d. u. 4 óráról a Wagner szálló összes termeiben rendezendó júniális iránt minden irányban nagy az érdeklődés; igen sikerültnek ígérkezik.

Píz vaona csengene, raóza vaona s ergene,
Mégis kiserdüne. (Dicsértessék a Jézus Krisztus.)

Csallóközben a leánykák szépen felöltöztetett, koszoszorukkal s koronával díszített bábut hordoznak magukkal. Ez a királynéjok.

A nográdi, honti és gömöri népnél a legények s leányok együtt járnak s itt ennél fogva királyt s királynét választanak. A királyné feje fölött visz négy legény. Ezeket kézen fogodva, körre alakult legények és leányok tánczó serege veszi körül. A tánczot a falu kocsmaja előtt kezdik meg, honnét házzól-házra mennek. Minden ház előtt eljárvak a körtánczot, melynek végeztével a házasszonya filép s a királynak és királynénak a ház elé széket tesz; azután az utobbinak kósarába ajándékot rak, mit ez virághintéssel viszonz.

A pünkösdi királyné arczáról a fehér lepelt lebbentik, pünkösdi verseket mondanak, vagy egyhangúan dudolnak, minek ismétlődő zárversei hangzatosabba között a csoport eljárvak a kör, vagy tipegő tánczot.

A Nyáradmentén (Erdélyben) a gyermekek már pünkösdi előtt való nap összegyűlnek s magok között királyt választanak. Királyul azt választják, a ki közöttük a legerősebb, legügyesebb a labdázásban, gombozásban s általában minden játékban s kántálásnál a leghosszabb verset tudja mondani. Ez vezeti aztán pünkösdi három ünnepén át társai között a kántálást, játékot stb. Tiszte csak három napon át tart.

Ugoesában a pünkösdi király választás járja. Rendszeren a katonának bevált legények közül választják a királyt.

— **Uj iskola.** A Salgótarjáni bányatársulat, — az a társulat melynek a petrozsényi szolgabírói járás területén a tulajdonát képező kőszénbányák nagy arányu, szakszerű művelése következtében nem egy község köszönheti rohamos emelkedését, szóval létjogosultságát, — egy újabb áldozattal megint bebizonyította, hogy állandóan viseli lelkén alkalmazottjai gyermekeinek nevelését: Vulkánban a kötelekbe tartozó bányászok tankezes gyermekei részére egy mintaszerűen felépített és felszerelt iskolát létesített s ez iskola első tanítójává kinevezte Vass Imre aninoszai tanítót. Ismerve a derék pedagógust örömmel konstatáljuk előre is, hogy a vulkáni iskola minden tekintetben mintaiskola lesz.

— **Dinamitmerényletet** követett el egy eddig még ki nem pihalt alak f. hó 25-én este 9 órakor a felső-zsilvölgyi bányatársulat munkás-telepén Rotter Ágoston lakásának közvetlen közelében. Nemcsak egy, hanem 8 darab teljesen egész töltényt találtak még a robbanás színhelyén. Csak az isteni véletlen mentette meg a közelben lakókat; a mennyiben egy patron korábban sült el s a felrobbantott kötőrmelék a többi töltényeket ellőkte, a tűz haladását a kanoczon megakadályozta, s így pár ablak bezuzásán kívül egyéb kár sem emberben sem sem épületben nem esett. A társulat igazgatója, Rotter József 400 korona jutalmat helyez biztos kifizetésbe annak, ki a tettes vagy tettesek kézrekerítéséhez nyomra vezet.

CSARNOK.

Közel az éghez.

*A hegytetőn, közel az éghez, —
Az emberektől messze — távol,
Lazán a földi kötelékhez,
Messze a nagy világ zajától:
Eljáratt szívem itt pihen meg,
Hol üde esermely tiszta habja,
Morájával lelkem ringatja...*

*Oh, mily édes a lég is itten,
Mely körülengi forró arcom!
Lehelletedet érzem — Isten!
És rá keblemet nyitva tartom.
Minden, mi gyötör, emészt, kínoz —
Eltávozik e pillanatban:
Érzem, hogy lelkem halhatatlan!*

*Emlékeimnek szent oltára
Emelkedik, magasra épül,
S leszál az áldozatnak lángja —
Fölé a fényes, magas égből,
S mint dícsugár vonja be képed —
Én kedvesem, a napnak fénye:
Te vagy az én szívem szentsége,*

Ha a pásztorok a mindenféle csordát kihajtották, lovaslegény vágat végig a falun s kezében lobogót tartva riadót fúj. A lobogóra ez van írva: „Éljen a pünkösdi király!” Ezzel a pünkösdi király érkezését jelenti. A király „legénysége” kíséretében elől lovagol. Arezát álaréz fedi. Ruhája szedett-vetett; fején piros korona van, mellén meg érdemkereszt. Fegyvere kard és fók. A mellette kétfelül lovagló legény is álarézos. A mint a bíró kapujához ér a király, kíséretével együtt meg áll. A király a kün álló bírónak üdvözlő verset mond. A bíró a legényeket rendre és tisztességre inti.

Midőn innen tovább indulnak, minden kapu, kerítés mögül törött tál, roz édey, hamuval tölt fazék repül a király felé, ki nem véve tréfára a dolgot, gyorsan elugrat.

A szerencsés menekülés után korezmába térnek egy kis pálinkázásra, azután pedig a közeli falvakat látogatják meg s végül falujukban zenés mulatsággal fejezik be a napi fáradsálmokat.

A délszlávok pünkösdi mulatságai lényegileg megegyeznek a mi szokásainkkal. Az ünnep első napján a 12—15 éves, másodnapján az eladóleányok tartják. A falut járva, ha uri házba lépnek ezt éneklik: „Elaludt az asszony, himzett székecskében, az ur költögeti, arczán is csokolja: feleségek kelj fel, mert királyok jöttek, ajándékozzuk meg ezüsttel, arannyal; arany ezüst pénzzel.” E pünkösdi szokások a magyarnépnél mind szűkebb körbe szorultak. Csak a félre eső, elzártabb helyeken gyakorolják még.

Hogy legalább emléke megmaradjon, állítottuk együvé az

**Ethnographia
nyomán.**

Körülveszlek tömjénillattal:

*Thurybulum a rózsá néken,
Mely szirmai hullatja halkkal,
Ibolya, mely rám néz kéken, —
S ezer virága a havasnak —
Illatpárját hintve, ontva,
Hogy mint szeretlek! — csak azt mondja.*

*Itt-itt, e végtelen magányon,
Oly közel az isten égéhez,
Ahol talán még nem volt lábnyom:
A szív forróbban, hűbben érez;
S míg lenn a fenyvesek homályán
Eltévedt szellők sóhajtoznak,
Nem vagyok elhagyottan, árván:
Képzelmim téged ide hoznak...*

K. J.

Epiktetesz mondásai.

Epiktetesz, Neró császár idejében Rómában élt, mint rabszolga. Később felszabadult és kivándorolt Nikopoliszba, hol sokan hallgatták tanításait. Hatása és tekintélye rendkívüli volt, főleg azért, mert élete teljesen megegyezett tanaival. Mondásait Appianosz jegyezte föl. Lássunk néhányat belőlük. —

1.
Ha jó akarsz lenni: hidd előbb hogy rossz vagy.
2.
Uralkodjál szenvedélyeiden, máskülönben azok uralkodnak rajtad. Légy tartózkodó és kitarító!
3.
Ne az emberek véleményétől félj, hanem az igazságtól.

4.
Ha meghivnak ebédre, úgy megalégszünk azzal, amit elébünk adnak. Ha valaki felszólítaná a gazdát, hogy neki bizony halat és süteményt is adjon, úgy ezt igen tapintatlannak tartanák. Az életben mégis azt kérjük az istentől, amit nem ad, tekintet nélkül arra a sokra, amit adott!

5.
A filozófiának első és legszükségesebb része, elveinek az alkalmazása az életben. A lakomán pl. ne arról beszélj, hogy hogyan kel étkezni, hanem egyél úgy, amint illik. Nem elég ismerned annak a bizonyítékait, hogy miért nem szabad hazudni: hanem ne hazudjál!

6.
Nem a dolgok maguk nyugtalanítják az embert, hanem azok képzelete. Így pl. a halál nem lehet borzasztó, mert akkor Szokratesz előtt is annak kellett volna látszania. Csakis az a gondolat, hogy a halál valami borzasztó: ez, ami rettenetes.

7.
Más valaki nem árthat neked, csak te magad. Mert csakis akkor szenvedtél kárt, ha átadod magad annak a gondolatnak, hogy károsodtál.

8.
Ha életbölcsészetre adod magad, légy előre elkészülve, hogy azért majd kinevetnek, hogy sokan majd inceselkednek veled, mondván: nini, egy filozofus pottyant le az égből! Meg: ugyan minek ránczolod annyira homlokod? Te mindenestre hagyd ezt a homlokránczolást és a feltűnő külsőségeket, hanem szorosan ahoz tarsd magad, ami a legjobb, mintha csak az istenség állított volna arra az őrhelyre, És jegyezd meg, ha állhatatos maradsz elveidhez, csakhamar tisztelni fognak azok a kik előbb kinevettek. Ha azonban engedsz nekik: úgy majd duplán nevetnek rajtad!

9.
Ha másvalakinek a szolgálja eltör egy poharat, mindjárt kész a mehetséged: az ilyesmi mindennap meg-esik. Tudd meg tehát: ha eltörök egy poharat, ép úgy viseld magadat, mint mikor másnak a pohara török el. Hanem ezt a szabályt a nagyobb dolgokban is kövesd. Másnak meghalt a gyereke, vagy a felesége. Ki nem mondja ilyenkor: hja! ez az ember sorsa! De ha saját gyermeke hal meg, akkor így jajong: oh én szerencsétlen! Ilyenkor jusson eszünkbe, hogy milyen benyomást keltenek benünk az idegen panaszok.

10.
Ha valaki hírül adja neked: ez, vagy amaz rossz-szat mond felőled, úgy ne kezdj el mentegetőzni a

mondatokkal szemben! Sőt válaszd: az illető egyéb hibáimról alkalmasint nem tudott, különben nem szólt volna csak arról az egyről.

11.
Kerüld el a tartos nevetés előidézését, mert közel a veszély ilyenkor, hogy közönségessé válsz és tekintélyed is csorbul.

12.
Ha helyesen cselekszel, nem kell tartanod mások ítéletétől. Mert ha helytelenül teszel, magát a tettet kerüld, de ha helyesen: úgy az igazságtalan rosszalást se rösteld.

13.
Légy óvatos ítéletben. Valaki sietve mosdik. Ne mond: rosszul csinálja, hanem csupán annyit, hogy gyorsan mosdik. Valaki sok bort iszik. Ne mond, hogy rosszul cselekszik, hanem csak annyit: sokat iszik. Mert honnan tudod, hogy az rossz is, míg a dolgot fenéig meg nem vizsgáltad.

14.
Ha egy kigyót vagy skorpiót látsz elefántesont vagy aranydobozban, úgy bizonyára nem fogod az állatot megkedvelni vagy boldognak tartani a drága szekrényke kedvéért, sőt utálattal fordulsz el tőle, mert lényegében ártalmas. Ép úgy, ha a gonosz-ságot gazdagságban vagy szerencsében látod, ne hadd magadat elkábitani a fényes külburoktól, hanem vessed meg a gondolkodásmód aljasságát.

15.
A mértékletesség egyszerű életre és főleg szellemi javak megszerzésére ösztökél, a gazdagság azonban fényűzésre csábít és elvon a mértékletességtől. Ezért nehéz dolog gazdagnak lenni és egyttal mértékletesnek, vagy szerény igényűnek és e mellett mégis nagy vagyonhoz jutni.

16.
Veszekedés és vitatkozás mindig kerülendő, de főleg dőzsölések után. Mert sem a részeg a jozant nem világosíthatja fel, sem a jozan nem győzheti meg az ittas semmiről. Ahol a bizonyítás művészetének nincs tere, ott kár felhevílni.

17.
Ha az igazságot keresed, ne akard minden áron a saját véleményed győzelmét.

18.
Csolnakodat ne kössed csakis egy kötélehez, éle-tedet ne fűzd csupán egy reményhez.

19.
Értékesebb a rövid, de hasznos élet, mint a hosszú, de haszontalan.

20.
A szőlőtőkén három fűrt terem. Az első adja az örömet, második a részegséget, a harmadik a gonosz-tettet.

21.
Barátodnak és orvosodnak ne a legkellemesebb embert válaszsad, hanem a leghasznosabbat.

22.
Mikor egy fiatal legény a színházban azzal dicsekedett: „bölcs vagyok, mert sok bölcseséget érintkeztem!” Epiktetesz így válaszolt: „Lásd, én is sok gazdag emberrel érintkeztem, de azért mégsem vagyok gazdag!”

F. G.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

48—50

Verlangen Sie
gratis und franco

meinen illustrierten Preiscatalog m.
über 500 Ubbildungen vom
Uhren, Gold-, Sieber-, u. Musik-
waren

HANNS KONRAD
Uhrenfabrik und Exportheaus
BRÜX Nr. 331 (Böhmen).

Eladó hintó.

Egy teljesen új s probaképpen is csak háromszor használt elegáns uri hintó négyes fogatra is berendezve eladó.

Hol, megmondja e lap kiadóhivatala.

689 szám.

1903 vhtói.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró 1902 Sp. I. 196/2 számú végzése következtében Szilágyi Ferencz puji lakos ügyvéd által képviselt Voin Bukur Zsily-korojesdi lakos javára Lik János A.-B.-Iszkronyi lakos ellen 100 K. s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le foglalt és 660 k.-ra becsült következő ingóságok u. m.: 50 db. juh és 2 db. tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1903 évi V. 625/2 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés ennek 1901 évi június hó 30 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 72 kor. 69 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett Lik János a.-b.-Iszkronyi lakos házána leendő eszközésére 1903 évi június hó 9-ik napjának d. e. 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elővvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1903 évi május hó 12-én.

Br. Bánffy Albert,
kir. bír. végrehajtó.

Mindenemü selyemhímzést ugymint fehér és színes szövetre, valamint bármily más hímzést a legfinomabb kivitelben: monogramokat stb. a legjutányosabb árak és felelősség mellett vállalkok el. Lakásom Berger Adolf sörcsarnokának épületében.

Tisztelettel:

Schvarcz Mariska.

A kaláni fürdő megnyitása.

A nagy hírnévnek örvendő, kitűnő gyógyhatású kaláni melegvízi kénés gyógyfürdőt bérbe vettem, s berendeztem és rendbe hoztam a leg-

magasabb és legkényesebb kívánalmaknak megfelelően.

Midőn a nagyérdemü közönségnek becses tudomására juttatni szerencsém van, hogy **folyó évi május hó 17-én megnyitottam**, egyben jelezni kívánom, hogy a fürdőidény alatt minden időben, a legméltányosabb árak mellett, valamint a legpontosabb kiszolgálattal egészséges, tiszta, jó itallal és kellemes jóízű ételekkel állok rendelkezésre. — A fürdővel szemben minden személyvonat részére rendes megállóhely.

Kiváló tisztelettel:

Kolovrát Ferencz,
fürdő-bérlő.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona 1/2 palack 2.60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösei fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

18-52

Czipő és férfidivat-különlegességek raktára

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses figyelmét a volt **Negrini-féle** házban (Berger-féle sörcsarnok mellett) levő

Czipő- és férfidivat-áru üzletemre felhívni

Nagy választékban kaphatók:

Férfi- női- és gyermekczipők, valamint kalapok, ingek, gallérok, kezeltők, nyak-

kendők,   keztyűk, sétabotok, esernyők stb. a legelegánsabb kivitelben és a legujabb divat szerint.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Rendkívüli kedvezmény!

Már 20 koronás bevásárlásnál, ha nem is egyszerre történik, minden vevő egy élet nagyságu nagyított fényképet kap ingyen, csakis a passeparteur keretért számítok 3 koronát.

A nagyérdemü közönség szíves pártfogásáért esedezve, maradok kiváló tisztelettel:

KOHN SÁNDOR.

Jutányos árak!

Nagy választék!

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.